

Opetushallinnon tutkinnon perusteet sekä tutkintovaatimukset

1. Tutkinnon tavoitteet

Tutkinnon tavoitteena on, että tutkinnon suorittanut on saavuttanut sellaiset hallinnolliset perustiedot ja -taidot, joita perusopetuslaissa, lukiolaissa, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa, vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa ja taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitettun rehtorin tai muun vaativan opetushallinnon tehtävän menestyksellinen hoitaminen edellyttää.

2. Tutkinnon laajuus ja sisältö

Tutkintoon sisältyvät A- ja B-osa, joiden laajuus on yhteensä 15 opintopistettä. A-osa on laajuudeltaan 8 opintopistettä ja B-osa 7 opintopistettä.

A-osa: Hallinnon perusteet

1. Yleishallinto, julkisuus, tietosuoja sekä kunnallishallinto
2. Opetustoimen hallinto
3. Opetustoimen rahoitusjärjestelmä

B-osa: Rehtorin johtamisroolit

1. Rehtori koulun toiminnasta vastaavana johtajana
2. Rehtori pedagogisena johtajana
3. Rehtori henkilöstöjohtajana (palvelussuhde ja lakimääräiset velvoitteet)

Tutkintovaatimuksista määrätään tarkemmin tämän määräyksen liitteessä. Opetushallitus voi antaa tarkempia ohjeita tutkinnon suorittamisesta ja järjestämisestä.

3. Tutkinnon suorittaminen

Tutkinto suoritetaan kirjallisissa kuulusteluissa. Tutkinto voidaan suorittaa myös muulla tutkintosuorituksen vastaanottajan hyväksymällä tavalla ottaen huomioon tutkinnon suorittajan opinnot ja osaaminen.

Tutkinto voidaan suorittaa sekä suomen että ruotsin kielellä. Tehtävät annetaan tutkinnon suorittajan pyynnön mukaisesti suomeksi tai ruotsiksi.

4. Korvaavuuden myöntäminen aikaisemmin hankitun osaamisen perusteella

Opetushallinnon tutkintoon tai sen osaan on mahdollista saada korvaavuuspäätös aikaisempien opintojen perusteella. Korvaavuus arvioidaan erikseen tutkinnon jokaisen kuuden osa-alueen osalta. Korvaaviksi opinnoiksi voidaan hyväksyä korkeakoulussa (yliopisto, AMK) suoritettut opinnot.

Opintosuoritus, jonka perusteella korvaavuus myönnetään, ei saa olla kolmea vuotta vanhempi. Jos kyse on opinnoista, joissa oppisisältöjen muutos arvioidaan vähäiseksi, korvaavuus voidaan myöntää enintään viisi vuotta vanhan suorituksen perusteella.

Korvaavuuden edellytyksenä on, että korvaavien opintojen sisältö pääosin vastaa opetushallinnon tutkinnon tutkintovaatimuksia ja että sisällöt voidaan arvioida riittävällä tarkkuudella koulutuksen järjestäjän laatimasta opintokokonaisuutta koskevasta kuvauksesta.

Korvaavuutta haetaan vapaamuotoisella hakemuksella, johon tulee liittää koulutuksen järjestäjän kuvaus korvaavuuden perusteeksi esitettävien opintojen sisällöstä sekä todistus opintosuorituksesta ja sen ajankohdasta. Opetushallitus arvioi viran puolesta, miltä osin korvaavuus voidaan myöntää.

Tutkinnon suorittajia voi tehdä ennen varsinaisen korvaavuushakemuksen tekemistä ennakkotiedustelun joko sähköpostilla tai puhelimitse. Ennakkotiedustelun perusteella Opetushallitus voi antaa arvion korvaavuushakemuksen tarkoituksenmukaisuudesta ottaen huomioon myöntöperusteet ja aikaisempi korvaavuuskäytäntö.

5. Tutkintotilaisuudet ja tutkintosuoritusten vastaanottajat

Tutkintotilaisuuksia järjestetään eri puolilla Suomea.

Tutkintotilaisuuteen ilmoitaudutaan Opetushallituksen verkkosivuilta ilmenevällä tavalla.

Tutkintosuoritukset vastaanottavat ja arvioivat Opetushallituksen tehtävään nimeämät virkamiehet.

Tutkinto tulee suorittaa ensimmäisestä hyväksytystä osasuorituksesta lukien kahden vuoden kuluessa. Muussa tapauksessa aikaisemmat osasuoritukset raukeavat. Tutkinnon suorittamiseen voidaan myöntää lisäaikaa, mikäli siihen on erityinen peruste.

6. Todistukset ja tutkintorekisteri

Tutkinnon hyväksytysti suorittaneelle henkilölle annetaan todistus, josta ilmenevät seuraavat tiedot:

1. tutkinnon nimi;
2. tutkinnon suorittajan nimi ja henkilötunnus;
3. tutkinnon sisältöalueet;
4. päiväys; sekä
5. tutkintosuorituksen vastaanottaneen allekirjoitus, nimenselvennys ja virkanimike.

Opetushallitus pitää tutkinnon ja sen osien suorittaneista rekisteriä, johon merkitään edellä mainitut tiedot.

7. Tutkintomaksut

Tutkinnosta peritään maksuja sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään ja määrätään.

8. Voimaantulo

Tämä määräys tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2018. Tämä määräys kumoo opetushallinnon tutkinnon perusteista ja tutkintovaatimuksista 11 päivänä toukokuuta 2015 annetun määräyksen (40/011/2015).

9. Kumottavien määräysten mukaan aloitettujen tutkintojen loppuun saattaminen

Jos henkilö on suorittanut tutkinnon toisen osan, joko A- tai B-osan, vuoden 2015 määräysten mukaisesti, myös tutkinnon jälkimmäinen osa on suoritettava näiden määräysten mukaisesti. Mahdollisuus tähän päättyy 31.7.2020.

Pääjohtaja

Olli-Pekka Heinonen

Lakimies

Sanna Haanpää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Opetushallituksen asianhallintajärjestelmässä.

LIITTEET

Opetushallinnon tutkinnon tutkintovaatimukset

Liite

OPETUSHALLINNON TUTKINNON TUTKINTOVAATIMUKSET

Tutkinnon suorittajan on tunnettava tutkintovaatimukseen sisältyviin säädöksiin tehdyt muutokset, jotka on julkaistu Suomen säädöskokoelmassa viimeistään kaksi kuukautta ennen kuulustelutilaisuutta. Teoksista on mainittu vanhin hyväksyttävä painos.

A-osa: Hallinnon perusteet

A-osa sisältöalue 1: Yleishallinto, julkisuus, tietosuoja sekä kunnallishallinto

1. Olli Mäenpää: Hallintolaki ja hyvän hallinnon takeet luvut 3-5, luvun 6 kappaleet 3 ja 4, luku 7 sekä luvun 9 kappale 2, Edita Publishing Oy, 4. uudistettu painos, Porvoo 2011 tai uudempi **tai**

Olli Mäenpää: Grunderna för god förvaltning, kapitel II-IV, kapitel V avsnitt 2 och 4-6, kapitel VII avsnitt 2 Yliopistopainon kirjamyynä, 3. reviderade upplagan, Helsingfors 2011

2. Julkisuus ja salassapito hallinnossa, päivitetty eripainos luvuista I-III teoksesta Pirjo Vehkamäki – Matti Lahtinen - Anne Tamminen-Dahlman: Julkisuus ja tietosuoja opetustoimessa **tai** sama ruotsiksi (www.oph.fi)
3. Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n yleistä tietosuoja-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi HE 9/2018 luku 2.2.2 Euroopan unionin yleinen tietosuoja-asetus sekä luku 3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset (www.finlex.fi) **tai**

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning som kompletterar EU:s allmänna dataskyddsförordning RP 9/2018 kapitel 2.2.2 Europeiska unionens allmänna dataskyddsförordning och kapitel 3 Målsättning och de viktigaste förslagen (www.finlex.fi)

4. Kuntaliitto yleiskirje 14/2017 Yleinen tietosuoja-asetus, <https://www.kuntaliitto.fi/yleiskirjeet/2017/yleinen-tietosuoja-asetus> **tai**

Kommunförbundet cirkular 14/2017 Den allmänna dataskyddsförordningen, <https://www.kommunforbundet.fi/cirkular/2017/den-allmanna-dataskyddsförordningen>

5. Tietosuojaopas oppilaitoksille. Opas tietosuoja-asetuksen pääkohdista opetuksen ja koulutuksen järjestäjille **tai** sama ruotsiksi <http://minedu.fi/tietosuojaopas>
6. Heikki Harjula – Kari Prättälä: Kuntalaki, Tausta ja tulkinnat, Talentum, 9. uudistettu painos, Helsinki 2015 Johdanto osan 6 luku, I osa yleiset säännökset 3 luku 10 §, II osa demokratia ja vaikuttaminen 5 luku 29 §, III osa toimielimet ja johtaminen 6 luku 30 ja 31 §, V osa hallinto 12 luku 90-109 §, VII osa erinäiset säännökset 16 luku 133-144 § **tai**

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till kommunallag och vissa lagar som har samband med den RP 268/2014 rd kapitel 3.1-3.4, 3.7, 3.13 och 3.18 (www.finlex.fi)

7. Seuraavat säädökset suomeksi tai ruotsiksi:

Suomen perustuslaki (731/1999): 2, 6, 7, 12, 17, 106-107, 118 ja 121 §
Hallintolaki (434/2003)
Kielilaki (423/2003) luvut 1 ja 2, luku 3: 12 ja 18 §, luku 4: 19 §, luku 5: 23 ja 25 § ja luku 7: 32 §
L sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003)
L säädettyjen määräaikain laskemisesta (150/1930)
L viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus)
Kuntalaki (410/2015): 3 luvun 10 §, 5 luvun 29 §, 6 luvun 30 ja 31 §, 12 luku ja 16 luku
L naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986) 4 a §

A-osa sisältöalue 2: Opetustoimen hallinto

1. Matti Lahtinen – Timo Lankinen: Koulutuksen lainsäädäntö käytännössä, Tietosanoma Oy, 10. uudistettu painos, Tallina Raamatutrükikoda, Tallinna 2018 **tai** ruotsinkielinen tenttimateriaali sovitaan erikseen

2. Seuraavat säädökset suomeksi tai ruotsiksi:

Suomen perustuslaki (731/1999): 6, 11, 12, 16 ja 123 §
VNA opetus- ja kulttuuriministeriöstä (310/2010)
L opetushallituksesta (182/1991)
VNA opetushallituksesta (805/2008)
Perusopetuslaki (628/1998)
Perusopetusasetus (852/1998)
VNA perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta (422/2012)
Lukiolaki (629/1998)
Lukioasetus (810/1998)
VNA lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta (942/2014)
OpMA opiskelijaksi ottamisen perusteista lukiokoulutuksessa (856/2006)
L ylioppilastutkinnon järjestämisestä (672/2005)
VNA ylioppilastutkinnosta (915/2005)
L ammatillisesta koulutuksesta (531/2017)
VNA ammatillisesta koulutuksesta (673/2017)
OKMA opiskelijaksi ottamisen perusteista ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa (699/2017)
L lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta (48/1997)

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)
VNA ammatillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen ja perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen hakumenettelystä (2014/294)
L valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä (884/2017)
L vapaasta sivistystyöstä (632/1998)
A vapaasta sivistystyöstä (805/1998)
L taiteen perusopetuksesta (633/1998)
A taiteen perusopetuksesta (813/1998)
L valtion ja yksityisen järjestämän koulutuksen hallinnosta (634/1998)
A opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998)

A-osa sisältöalue 3: Opetustoimen rahoitusjärjestelmä

1. Tuija Valkeinen, Reijo Vuorento (toim.): Kuntatalous – monen muuttujan summa, Suomen Kuntaliitto, Helsinki 2017 **tai**

Tuija Valkeinen, Reijo Vuorento (red.): Kommunekonomin – nyckeln till ekonomisk planering, Kommunförbundet, Helsingfors 2018

2. Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta ja laeiksi eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta (HE 174/2009 ja HE 38/2014): Yleisperustelut **tai** sama ruotsiksi (www.finlex.fi)
3. Seuraavat säädökset suomeksi tai ruotsiksi:
L valtion talousarviosta (423/1988)
Kuntalaki (410/2015): luku 3: 11-13 § ja luvut 13 – 14
L kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009)
L opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009)
VNA opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1766/2009)

B-osa: Rehtorin johtamisroolit

B-osa sisältöalue 1: Rehtori toiminnasta vastaavana johtajana

1. Opetustoimen turvallisuusopas, lukuun ottamatta tukimateriaalia **tai** sama ruotsiksi
<https://www.oph.fi/fi/opetustoimen-ja-varhaiskasvatuksen-turvallisuus>
<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/sakerhetsmanual-undervisningsvasendet-och-smabarnspedagogiken>
2. Marke Hietanen-Peltola ja Ulla Korpilahti (toim.): Terveellinen, turvallinen ja hyvinvoiva oppilaitos. Opas ympäristön ja yhteisön monialaiseen tarkastamiseen. Luku 4, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, 2015.
<http://www.julkari.fi/handle/10024/126936> **tai**
ruotsinkielinen tenttimateriaali sovitaan erikseen
3. Järjestyssääntöjen laatiminen **tai** sama ruotsiksi
<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/jarjestyssaantojen-laatiminen>
<https://www.oph.fi/sv/statistik-och-publikationer/publikationer/utarbetande-av-ordningsregler>
4. Kouluretket ja leirikoulut **tai** sama ruotsiksi

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/koulun-retket-ja-leirikoulut>
<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/skolutflykter-och-lagerskolor>

5. Tietokoneen, kännykän ja muiden mobiililaitteiden käyttöön liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista koulussa **tai** sama ruotsiksi
<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/tietokoneen-kannykan-ja-muiden-mobiililaitteiden-kayttoon>
<https://www.oph.fi/sv/statistik-och-publikationer/publikationer/rattigheter-och-skyldigheter-vid-anvandningen-av-dator>
6. Koulujen ja oppilaitosten sekä yritysten välinen yhteistyö, markkinointi ja sponsorointi **tai** sama ruotsiksi
<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/koulujen-ja-oppilaitosten-seka-yritysten-valinen-yhteistyö>
<https://www.oph.fi/sv/statistik-och-publikationer/publikationer/samarbete-mellan-skolor-och-laroanstalter-samt-foretag>
7. Matti Lahtinen – Timo Lankinen: Koulutuksen lainsäädäntö käytännössä, luvut 8.9 (Oppilas- ja opiskelijahuolto) ja 8.10.2 (Kurinpito ja muut työrauhan turvaamiskeinot), Tietosanoma Oy, 10. uudistettu painos, Tallina Raamatutrukikoda, Tallinna 2018 **tai** ruotsinkielinen tenttimateriaali sovitaan erikseen
8. Ari Saarnilehto: Vahingonkorvauslaki, Käytännön kommentaari, kappale 1.3, 2 luku 2 §, 3 luku, 4 luku, 5 luku 2 § ja 6 luku 2 § Edita Publishing Oy, Helsinki 2007 **tai** ruotsinkielinen tenttimateriaali sovitaan erikseen
9. Kopiraitti-sivustolta osio Oppilaitosluvat **tai** sama ruotsiksi
<http://kopiraitti.fi/oppilaitosluvat/>
<http://kopiraitti.fi/sv/laroanstaltslicenser/>
10. Seuraavat säädökset suomeksi tai ruotsiksi:
Perusopetuslaki (628/1998)
Perusopetusasetus (852/1998)
Lukiolaki (629/1998)
Lukioasetus (810/1998)
L ammatillisesta koulutuksesta (531/2017)
VNA ammatillisesta koulutuksesta (673/2017)
L vapaasta sivistystyöstä (632/1998)
A vapaasta sivistystyöstä (805/1998)
L taiteen perusopetuksesta (633/1998)
A taiteen perusopetuksesta (813/1998)
L valtion ja yksityisen järjestämän koulutuksen hallinnosta (634/1998)
Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)
Lastensuojelulaki (417/2007) 25 §, 25 a § ja 25 c §
Rikoslaki (19.12.1889) 3 luku 4 § sekä 4 luku 4 ja 5 § Vahingonkorvauslaki (412/1974)

B-osa sisältöalue 2: Rehtori pedagogisena johtajana

1. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, Opetushallitus: luvut 1 -12 **tai** sama ruotsiksi
<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusopetuksen-opetussuunnitelman-ydinasiat>
<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusteasiakirjat-perusopetuksessa>
<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/centrala-delar-i-laroplanen-den-grundlaggande-utbildningen>
2. Lukion opetussuunnitelman perusteet 2015, Opetushallitus: luvut 1 – 4 sekä 5.1 ja 5.2 **tai** sama ruotsiksi
<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusteasiakirjat-lukiassa>
<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/lukio/1372910/tekstikappale/1372886>
<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/lukio/1372910/tekstikappale/1372886>
3. Matti Lahtinen – Timo Lankinen: Koulutuksen lainsäädäntö käytännössä, luku 5.3, Tietosanoma Oy, 10. uudistettu painos, Tallina Raamatutrükikoda, Tallinna 2018 **tai** ruotsinkielinen tenttimateriaali sovitaan erikseen
4. Tutkinnan suorittajan valinnan mukaan jonkin ammatillisen perustutkinnon perusteet, esim. sosiaali- terveysalan perustutkinnon perusteet <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/kooste/3689879> tai sama ruotsiksi
<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/kooste/3689879>

B-osa sisältöalue 3: Rehtori henkilöstöjohtajana (palvelussuhde ja lakimääräiset velvoitteet):

1. Koskinen, Seppo – Kulla, Heikki: Virkamiesoikeuden perusteet, 7. uudistettu painos, Talentum pro, Helsinki 2016 **tai** Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om kommunala tjänsteinnehavare och lag om ändring av kommunallagen (RP 196/2002) (www.finlex.fi)
2. Seuraavat säädökset suomeksi tai ruotsiksi:
Suomen perustuslaki 125 §
L kunnallisesta viranhaltijasta (304/2003)
Kuntalaki (410/2015): luku 11
Valtion virkamieslaki (750/1994)
Valtion virkamiesasetus (971/1994)
Työsopimuslaki (55/2001)
Kunnallinen virkaehtosopimuslaki (669/1970): 1-3, 5, 8, 9 ja 20 §
A opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998)
L lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002) L julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta (424/2003)
L naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986)
Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014)
L yksityisyyden suojasta työelämässä (759/2004)

Työturvallisuuslaki (738/2002)

Työaikalaki (605/1996)

Työterveyshuoltolaki (1383/2001)

Sairasvakuutuslaki (1224/2004) 13 luku 1 § ja 3-5 § Vuosilomalaki (162/2005)

L työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa (449/2007)

L yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa (1233/2013) L yhteistoiminnasta yrityksissä (334/2007)

Rikoslaki 40 luku